

شرکت بیمه پاسارگاد

مرکز آموزش بیمه عمر و تامین آتیه

منابع آزمون آیین نامه ۹۶ بیمه مرکزی

فرآیند صدور بیمه نامه

فرآیند صدور بیمه نامه

اغلب افرادی که تقاضای بیمه می کنند (پیشنهاد دهندگان)، قبل از تصمیم گیری نهایی در خصوص اینکه معامله خود را با کدام شرکت به انجام برسانند، از یک یا چند بیمه گر نرخ می گیرند. این روش تقریباً در تمام رشته های بیمه ای مانند آتش سوزی و مسئولیت متداول است. هنگامی که از یک بیمه گر نرخ استعلام می شود، رویه های عمومی معینی اعمال می شود که در بخش های بعدی بیمه گر نرخ استعلام می شود، رویه های عمومی معینی اعمال می شود که در بخش های بعدی توضیح داده می شود.

پرسش: شرکت بیمه ای، یک پیشنهاد کتبی نرخ برای بیمه کردن خودروی جدید یک فرد ارائه کرده است. در نامه پیوست، اظهار شده که پیشنهاد یاد شده به مدت ۳۰ روز معتبر است. دو هفته پس از دریافت پیشنهاد نرخ، آن فرد تصادف می کند و تلاش دارد از این شرکت خسارت بگیرد. فکر می کنید شرکت بیمه گر در این شرایط ملکف به رسیدگی به ادعای خسارت آن فرد است؟

الف - آری

ب - خیر

پاسخ: «ب» مگر آنکه در «پیشنهاد نرخ»، قبول پوشش مطرح شده باشد. پیشنهاد نرخ، دلیل بر آغاز پوشش بیمه های بیمه گر نیست مگر آنکه صراحتاً قید شده باشد.

فهرست کاملی از رویه های مربوط به پیشنهاد نرخ در بخش های بعدی ارائه خواهد شد.

۱ - اعتبار بیمه پیشنهادی

خلاصه ای قواع و رویه هایی که در جریان پیشنهاد نرخ بیمه کاربرد دارد، عبارتند از: پوشش وجود ندارد، مگر اینکه پیشنهاد، خلاف آن را تصریح کند.

پیشنهاد نرخ معمولاً برای مدتی که اعلام شده (مثلاً ۷، ۱۴ یا ۳۰ روز) معتبر است.

اگر بیمه گر مدت خاصی را تعیین نکند، پیشنهاد برای مدل متعارفی معتبر می ماند.

اگر بیمه گذار در مدت مقرر پیشنهاد را بپذیرد، بیمه گر از نظر قانونی موظف است نسبت به نرخ پیشنهادی متعهد بماند، مگر اینکه قبلاً آن را پس گرفته یا حقایق عمده ای که نرخ براساس آن پیشنهاد شده، تغییر کرده باشد.

اگر در پایان دوره مقرر پیشنهاد دهنده نرخ پیشنهادی را نپذیرفته باشد، نرخ مذکور بعد از آن معتبر نخواهد بود.

۲ - فرم های پیشنهاد بیمه

به طور سنتی «فرم های پیشنهاد بیمه» رایج ترین سازو کاری است که به وسیله آن بیمه گران اطلاعات لازم را برای ارائه نرخ های پیشنهادی خود، دریافت می کنند با توسعه روز افزون بسترهای ارتباطی نظیر اینترنت، استفاده از فرم های سنتی پیشنهاد کاهش چشمگیری داشته است. فرم های پیشنهاد برای بسیاری از ریسک های بزرگ و پیچیده بازرگانی مناسب نیستند و ارزیابی یا راه کارهای مناسب دیگری جایگزین آنها شده است. هرگاه فرم پیشنهاد بیمه پر شده باشد، این فرم می تواند به منزله مبنایی برای قرارداد بیمه تلقی شود.

فرم های پیشنهاد بیمه، برحسب نوع کسب و کار، از حیث اندازه و پیچیدگی متاوت اند برخی سوالات فرم ها پیشنهاد (مانند نام و نشانی پیشنهاد دهنده، شغل و مدت موردنیاز جهت پوشش) در رشته های گوناگون مشترک است. پرسش های دیگر مختص «ریسک های خاص» است و بیمه گر به یاری آنها می تواند تصمیم بگیرد که آیا ریسک را بپذیرد یا نپذیرد و در صورت پذیرش، تحت چه شرایطی قرارداد ببندد (مانند سوابق راننده در بیمه وسایل نقلیه موتوری و نوع فعالیت های تجاری در ریسک های بازرگانی).

پس از تکمیل پرسشنامه ارائه شده در فرم پیشنهادی، از پیشنهاد دهنده درخواست می شود که صحت اظهارات خود را در اظهاریه ای در پایان فرم، امضا کند تا تأییدی باشد براینکه براساس اطلاعات و اعتقاد بیمه گذار، اطلاعات ارائه شده واقعی است سپس یک «هشدار» (یا اخطار مهم) همراه این تأیید و امضا در خصوص ضرورت افشای کلیه حقایق عمده و پیامد های افشا نکردن این حقایق درج می شود.

۱-۲- فرم پیشنهاد بیمه

فرمی است که توسط متقاضی بیمه تکمیل می شود. این فرم بیمه گر را قادر می کند ریسک را ارزیابی و بیمه نامه را تهیه کند و سایر امور اداری را به انجام برساند.

تکمیل فرم پیشنهاد بیمه در مرحله ای که بیمه گر نرخ ارائه می دهد، الزامی نیست، ولی اگر نرخ بدون پرسشنامه داده شود، اعمال آن می تواند مشروط به تکمیل فرم پیشنهاد شود.

۲-۲- کاهش استفاده از فرم های پیشنهاد

مراکز ارائه خدمات تلفنی و اینترنتی بیمه ای از برخی گزینه های از پیش نوشته شده استفاده می کنند تا اطلاعات مورد نیاز را که از طریق فرم های پیشنهاد تهیه می شد، کسب کند پیشنهاد دهنده می تواند این اطلاعات را به منزله گزارش «حقایق عمده» چاپ و صحت آن را بررسی کند، ولی معمولاً نیازی به امضا ندارد.

۳-۲- راه کارهای مناسب دیگر

بازدید محل، استفاده از پرسشنامه های تکمیلی یا ملاقات با مشتری از راه کارهای مناسب جهت بررسی و ارزیابی ریسک تلقی می شود.

پرسش: فردی یک خودروی دست دوم خریده است. چیزی که او از آن اطلاع نداشته و در نتیجه در فرم پیشنهاد خود اظهار نکرده، این است که صاحب قبلی تغییراتی روی موتور خودرو انجام داده است تا قدرت آن را تقویت کند. هنگامی که این فرد تصادف می کند. بیمه گران او متوجه تغییر در موتور می شوند. آیا این موضوع به بیمه گر حق می دهد که به دلیل عدم افشای حقایق اساسی، پوشش بیمه ای را رد کند؟

الف - آری

ب - خیر

پاسخ: «ب» طبق قواعد و اصولی کلی حاکم بر صنعت بیمه، بیمه گر نباید رسیدگی به ادعای خسارت یک مشتری را به یکی از این دو دلیل رد کند: عدم افشای حقایق اساسی که به لحاظ منطقی از مشتری انتظار نمی رفته که اظهار کند یا اظهارات نادرست ناشی از بی اطلاعی.

۳ - محاسبه حق بیمه

براساس اطلاعات ارائه شده در فرم پیشنهاد بیمه (یا مشابه آن)، بیمه گر حق بیمه را متناسب با ریسکی که پیشنهاد دهنده مطرح کرده، محاسبه می کند.

این یک اصل بینداری بیمه ای است که حق بیمه های دریافتی برای ریسک های مشابه، یک صندوق او و احتمال دریافت پول از صندوق، هنگام طرح ادعای خسارت باشد.

۱-۳- حق بیمه

در اغلب بیمه های عمومی گوناگون، حق بیمه به طور سالیانه و در هر دوره تمدید قرارداد، قابل پرداخت حق بیمه می تواند و شیوه های مختلفی انجام پذیرد مانند پرداخت با کارت های اعتباری یا اقساط ماهیانه تا تأمین بودجه آن تسهیل شود.

مالیات حق بیمه نیز به آن اضافه می شود (معادل ۹ درصد مبلغ حق بیمه برای تمام انواع بیمه نامه ها که با توجه به مصوبه مجلس شورای اسلامی، حذف خواهد شد).

۲-۳- نرخ بیمه

این نرخ متناسب با خطرات مرتبط با موضوع بیمه شده تعیین می شود. از تحلیل های آماری برای به دست آوردن توزیع ریسک و احتساب نرخ حق بیمه استفاده می شود. البته می توان یک نرخ «استاندارد» محاسبه کرد و بر پایه مبالغ اضافی یا تخفیفاتی که خاص هر ریسک است، آن را اصلاح کرد.

۳-۳- حق بیمه پایه

حق بیمه پایه به عنوان شاخص «در معرض خطر بودن» تلقی می شود. در بیمه های اموال، حق بیمه پایه، به طور معمول ارزش شده (هزینه جایگزینی) یا سقف هر نوع پرداخت خسارت است.

پرسش: کدام یک از گزینه های زیر بیمه گران را قادر می کند تا میزان حق بیمه بسیاری از ریسک های بیمه ای را به نحوی دقیق ارزیابی کنند؟

الف - قانون اعداد بزرگ

ب - حداعلای حسن نیت

ج - اصل جبران خسارت

پاسخ: «الف» از هر یک از اعضای صندوق مشترک بیمه درخواست می شود «یک حق بیمه متناسب» بر حسب میزان و درجه ریسک وارده، به صندوق پرداخت کند. هر چه تعداد اعضای صندوق بیشتر باشند، ارزیابی سهم حق بیمه هر یک از اعضاء برای پرداخت خسارت اعضای بدشانی که در طول سال آینده با خسارت رو به رو می شوند، تسهیل خواهد شد.

پرسش: فردی را در نظر بگیرید که پرسشنامه ای را برای قایق لاستیکی نوی خود پر کرده است فکر می کنید در چه مرحله ای، قرارداد بیمه منعقد می شود؟

الف - هنگامی که بمه گر پرسشنامه را دریافت کرد.

ب - هنگامی ک حق بیمه پرداخت شده یا توافقی جهت پرداخت آن به عمل آید.

ج - هنگامی که بیمه نامه صادر شده باشد.

پاسخ: «ب» بیمه گر لازم است فرم پیشنهاد بیمه نامه را بپذیرد و بیمه گذر باید حق بیمه را بپردازد یا توافق کند که آن را پرداخت کند. (برای مثال به شکل اقساط ماهانه از طریق کارت اعتباری) قبل از منعقد شدن قرارداد. شایان توجه است که یک قرارداد بیمه بدون توجه به اینکه آیا بیمه نامه صادر شده یا خیر منعقد می شود. بیمه نامه فقط «سند» قرارداد است.

۴ - بیمه نامه

بیمه گذار و بیمه گر باید به طور کامل از شرایط و محتوای قرارداد مورد توافق خود آگاه باشند و به همین دلیل است که بیمه نامه صادر می شود. بیمه نامه شامل جزئیات اقدام یا میزان در معرض خطر بودن موضوع بیمه، خطرهای عملیاتی، دوره پوشش، استثنائات، شرایط، حق بیمه و اطلاعات مرتبط دیگر است.

۱-۴- محاسبه حق بیمه

معمولاً حق بیمه از طریق اعمال نرخ حق بیمه در حق مبنا (سرمایه بیمه) به دست می آید. بنابراین، حق بیمه معمولاً از فرمول زیر محاسبه می شود:

حق بیمه = نرخ * مبلغ یا سرمایه بیمه شده

اگر چه روش معمول، مطابقت نرخ درصدی بر مبنای بیمه شده یا ارزش سرمایه بیمه شده است، ولی در مواردی ممکن است این روش مناسب نباشد.

در این موارد حق بیمه قابل تعدیل و حق بیمه ثابت ملاک عمل قرار می گیرند.

۲-۴- نرخ درصد

نرخ درصدی قیمت (برحسب ریال) برای هر ۱۰۰ ریال بیمه است؛ مثلاً نرخ ۱/۵ درصدی، یعنی بیمه گر به ازای هر ۱۰۰ ریال سرمایه بیمه شده ۱/۵ ریال مطالبه می کند گاهی این نرخ به جای درصد، برای مبالغ بزرگ برحسب «درهزار» و برحسب ریال (به ازای هر هزار ریال پوشش بیمه) اعلام می شود.

۳-۴- سرمایه بیمه شده

در بعضی از رشته های بیمه ای، موضوع بیمه دارایی نیست و از این رو، شاخص دیگری از در معرض خطر بودن باید برای اندازه گیری نرخ مورد استفاده قرار گیرد برای مثال، در بیمه مسئولیت کارفرمای ساختمانی، متراژ زیربنای ساختمان و در بیمه مسئولیت کارفرمای خدماتی، تولیدی و صنعتی، تعداد کارکنان می تواند ملاک باشد.

۴ - ۴- حق بیمه قابل تعدیل

در برخی موارد شاخص «در معرض خطر بودن» در ابتدای دوره بیمه مشخص نیست و تنها کاری کاری که می توان انجام داد، محاسبه تخمینی سرمایه در معرض خطر است (مانند دستمزد کارکنان در بیمه های مسئولیت مدنی کارفرمایان). سپس نرخ بیمه در آن رقم ضرب و بیمه گذار در پایان سال اظهارنامه ای حاوی دستمزدهای حقیقی پرداختی تسلیم می کند. سپس حق بیمه برحسب اینکه دستمزد حقیقی پرداختی از میزان تخمین کمتر یا بیشتر بوده، تعدیل می شود. حق بیمه اولیه را سپرده حق بیمه می نامند. بساری از سپرده های حق بیمه، «حداقل حق بیمه» است که در این موارد در پایان دوره بیمه فقط مبلغی به حق بیمه اضافه می شود (یعنی استرداد حق بیمه وجود ندارد).

۵ - ۴- حق بیمه ثابت

در بعضی موارد، روال محاسبه چنین است که یک حق بیمه ثابت به جای حاصل ضرب نرخ بیمه در حق بیمه پایه دریافت می شود؛ مانند بیمه های وسایل نقلیه موتوری که حق بیمه از جدول های نرخ گذاری با احتساب خطرات مرتبط با بیمه گذار منفرد و خودروی او استخراج می شود.

